

Soutěž Voda živá

Vážení přátelé živé vody,

připravili jsme pro Vás soutěž, která by měla podpořit celkový pohled na vodu jako nezbytnou součást našeho životního prostředí a ukázat, jakým způsobem ji člověk ovlivňuje (ať už negativním či pozitivním) a jak se mění přirozené prostředí řek a potoků.

Soutěž je vhodná pro žáky základních (2. stupeň) a studenty středních škol a může být zajímavým doplněním výuky. Soutěž lze také realizovat jako samostatnou aktivitu v rámci zájmových kroužků a oddílů nebo mimoškolních sdružení.

Pomocí praktických úkolů, ať už je to práce s informacemi od úřadů, vlastní pozorování či hledání informací v odborné literatuře a na internetu, zjistíte souvislosti a provázanost vodního prostředí jako celku i jak se na něm projevuje znečištění. Soutěž je navržena pro 3-5 členné týmy, každý tým by měl mít svého konzultanta, tedy dospělou osobu, která bude během celé soutěže účastníkům pomáhat.

Úkoly jsme rozdělili do 4 tématických etap, jedno až dvouměsíčních, které na sebe navazují. První etapa začne v měsíci září, poslední v únoru. Každá etapa se bude skládat z praktického úkolu, zodpovězení 2-3 otázek a tzv. bonusových, dobrovolných úkolů, za které budete moci získat body navíc. Ke všem zadáním budou dostupné na internetu podrobné návody. Tyto návody vám budou zaslány e-mailem nebo poštou. Vítězné družstvo celé soutěže bude slavnostně vyhlášeno v březnu – u příležitosti oslav Světového dne vody, kdy budou prezentovány i výsledky všech ostatních družstev. Jako odměnu jsme připravili hodnotné ceny.

Účast v soutěži Voda živá klade důraz na samostatnou práci soutěžících, počítá ale i se zapojením konzultantů, a to hlavně v případě mladších žáků. Jako doplňkovou aktivitu nabízíme konzultace k aktivitám soutěže, v případě zájmu i přednášky odborníků, tématicky zaměřené na vodu a vodní prostředí, hledání informací o životním prostředí aj.. Učitelům (konzultantům) budou dostupné i podrobné návody, které budou moci využít v další výuce.

Všechny přihlášené školy si budou moci vybrat 1 publikaci zdarma jako školní pomůcku (knihu „Generace v ohrožení“ o toxických látkách v životním prostředí).

Pokud Vás soutěž zaujala a chtěli byste se dozvědět další informace, kontaktujte nás. Vaše dotazy rádi zodpovíme.

S pozdravem

Miroslava Jopková, koordinátorka soutěže

Popis etap soutěže

Září – říjen

zaměření: popis přírodního prostředí vybraného povodí

praktický úkol: výběr menšího vodního toku (potok, řeka), pozorování/odlov živočichů – tzv. bioindikátorů na vybraném místě ve vodním toku, pozorování vegetace, fotodokumentace, nákres mapy

V první fázi soutěže zvolte území pro své pozorování. Je důležité vybrat si spíše menší vodní tok a sledovat tzv. uzavřené povodí (tedy území od pramene až k ústí do většího toku). V rámci zvoleného vodního toku si určete několik míst pro pozorování a zde se podrobněji zaměřte na pozorování rostlin a živočichů, kteří v něm žijí. A to hlavně tzv. bioindikátorů, tedy druhů rostlin i živočichů, kteří svou přítomností či nepřítomností prozrazují kvalitu vody vybraného místa. Součástí této etapy je odlov drobných bezobratlých živočichů (tzv. bentosu, což jsou např. larvy hmyzu, drobní vodní korýši atd.) přímo z vodního toku, fotodokumentace či kresba rostlin a živočichů žijících v či poblíž toku. Při popisu krajiny je důležité zaznamenat, jak se v okolí potoka hospodaří (lesy, pole, pastviny), zda se na něm nachází města, vesnice a průmyslové podniky. Informace získané během průzkumu zakreslit do jednoduchého nákresu mapy povodí.

listopad - prosinec

zaměření: kvalita vody, znečišťující látky a jejich původci

praktický úkol: získat od úřadů data o kvalitě vody (pokud tato data jsou k dispozici), zjistit co znečišťuje zvolené území, měření pH a teploty, uspořádání tématické výstavy či besedy u příležitosti Světového dne záchodu (22. 11. 2015)

V této části lze navázat na poznatky získané v předchozí etapě o hospodaření v okolí vodního toku, soutěžící by měli zjistit, jak ho ovlivňuje znečištění z jednotlivých měst nebo vesnic nebo jak ho ovlivňuje zemědělské hospodaření případně průmysl. K tomu je nutné získat data o kvalitě vody z příslušného vodohospodářského úřadu (např. Český hydrometeorologický ústav, Zemědělská vodohospodářská správa, Podniky Povodí atd.) pokud tato data existují. Dalším praktickým úkolem bude změřit pH a teplotu a zaznamenat jaké bylo počasí. Jedním z úkolů je také u příležitosti světového dne záchodu (22. 11. 2015) uspořádání tématické besedy či výstavy ve škole.

Leden

zaměření: život lidí v blízkosti řeky

praktický úkol: návštěva muzea, knihovny, vyhledání starých dokumentů, obrázků ve vztahu k vybranému povodí

Tato etapa je zaměřená na život lidí v blízkosti řeky a na jeho změny. Hospodaření kolem řek se mění s postupem času. Praktickým úkolem bude nalézt dokumenty, fotografie, které se vztahují ke zvolenému povodí, ať už jde o stará řemesla, která se provozovala v blízkosti řeky a porovnat je se situací dnes (např. průmyslové podniky). Důležité je i zjistit, zda byl potok v minulosti upraven, např. narovnáním koryta či vybudováním protipovodňových hrází. Do této etapy je zahrnuta i příprava materiálů k sepsání závěrečné zprávy.

Únor

zaměření: shrnutí získaných informací

praktický úkol: sepsání závěrečné zprávy

Sepsáním závěrečné zprávy naše soutěž končí. Posledním úkolem je dát do souvislosti všechny získané poznatky a představit je ostatním např. formou plakátu, prezentace, nebo výstavy ve škole.

Podmínky účasti v soutěži – pro soutěžící

- vytvořte 3 – 5 ti členné družstvo
- najděte svého konzultanta (konzultantem vaší práce může být např. učitel, vedoucí oddílu/kroužku, příp. i rodič který vám bude během celé soutěže s jednotlivými etapami pomáhat. Uveďte jeho jméno, školu nebo organizaci a kontaktní informace (email a telefon)
- zašlete svou přihlášku do 30. června na email miroslava.jopkova@arnika.org či poštou na adresu: Sdružení Arnika, Chlumova 17, 130 00 Praha 3.

Arnika je česká nevládní nezisková organizace zabývající se ochranou životního prostředí. V České republice působí od roku 2001. Ve své činnosti se zabývá ochranou mokřadů a vodních toků, omezováním znečištění životního prostředí toxickými látkami a odpady a podporou účasti veřejnosti v rozhodování o životním prostředí. Významnou roli hraje i spolupráce s dalšími nevládními organizacemi na úrovni České republiky, i na mezinárodní úrovni. www.arnika.org

Soutěž je realizována v rámci projektu "Voda živá".

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP.

www.fondnno.cz - www.eeagrants.cz